

○ (๓๑)

คำพิพากษา

สำหรับศาลใช้

สำเนาถูกต้อง

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

(นางพิศลักษณ์ ลักโต)

เจ้าพนักงานศาลยุติธรรมชำนาญการ ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการประจำศาลจังหวัดกาฬสินธุ์

- 7 ก.ย. 2564

ที่ ๑๑๘๑/๒๕๖๔

ศาลฎีกา

วันที่ ๔ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๔

ความอาญา

ระหว่าง

นายมุเกส कुमारหรือรุม่า

ผู้ร้อง

พันตำรวจเอกระพีพัฒน์ อุตสาหะ

ในฐานะหัวหน้าพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรภมลายไสย ที่ ๑

พันตำรวจตรีเจษฎา พิมายัย ในฐานะตรวจคนเข้าเมือง

จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ ๒

ผู้คัดค้าน

เรื่อง

ความผิดต่อพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง ความผิดต่อพระราชกำหนดการบริหารจัดการ

การทำงานของคนต่างด้าว (ชั้นไต่สวนคำร้องขอให้ปล่อยตัวผู้ถูกคุมขัง)

(๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๒ -

ผู้คัดค้านทั้งสอง	ฎีกาคัดค้าน	คำพิพากษา
ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ลงวันที่ ๑๖ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๓		
ศาลฎีกา รับวันที่ ๑๗ เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๓		

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้ร้องถูกเจ้าพนักงานตำรวจสถานีตำรวจภูธรกรมลาไสยจับกุม เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๒ ในข้อหาเป็นคนต่างด้าวเข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักร โดยไม่ได้รับอนุญาตและเป็นคนต่างด้าวทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือผิดเงื่อนไข ต่อมา วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒ ศาลชั้นต้นอนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราวผู้ร้องโดยมีเงื่อนไข ห้ามมิให้ผู้ร้องเดินทางออกนอกราชอาณาจักร แต่ปรากฏว่าหลังจากที่ศาลชั้นต้นอนุญาต ให้ปล่อยตัวชั่วคราวผู้ร้องแล้ว เจ้าพนักงานตำรวจสถานีตำรวจภูธรกรมลาไสยได้นำตัว ผู้ร้องไปคุมขังไว้ที่สถานีตำรวจภูธรดังกล่าวอีกซึ่งเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายเพราะอำนาจ ในการควบคุมดังกล่าวเป็นอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ที่จะควบคุมได้ไม่เกิน ๔๘ ชั่วโมง หรือตามความจำเป็นแต่ต้องไม่เกิน ๗ วัน ถ้าเกินกว่านั้นพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจ คนเข้าเมืองต้องร้องขอต่อศาลให้อำนาจควบคุมผู้ร้องต่อได้ตามความจำเป็น

๗
- 7 ก.ย. 2564

(๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๓ -

แต่การควบคุมดังกล่าวจะทำได้ต้องหลังจากศาลมีคำพิพากษาเท่านั้น การควบคุมตัวผู้ร้อง
จึงเป็นการคุมขังโดยไม่ชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๙๐
ขอให้ศาลมีคำสั่งปล่อยตัวผู้ร้อง

พนักงานสอบสวนแถลงคัดค้านว่า พนักงานสอบสวนได้รับแจ้ง
จากตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์ว่า ไม่มีห้องกักตัวจึงขอส่งตัวผู้ร้องให้สถานีตำรวจภูธร
กมลาไสยคุมขัง การควบคุมตัวผู้ร้องจึงชอบด้วยกฎหมาย

ศาลชั้นต้นไต่สวนแล้วเห็นว่า ไม่ปรากฏว่ารัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทยเคยมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ต้องหา (ผู้ร้อง) เข้ามาในราชอาณาจักรมาก่อน
อีกทั้งคดีนี้ผู้ร้องถูกกล่าวหาว่าเป็นคนต่างด้าวเข้ามาและอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาต
และเป็นคนต่างด้าวทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งผู้ร้องให้การปฏิเสธ เมื่อผู้คุมขังแสดงให้เห็น
ที่พอใจแก่ศาลไม่ได้ว่า การคุมขังเป็นการชอบด้วยกฎหมาย จึงมีคำสั่งให้ปล่อยตัวผู้ต้องหา
(ผู้ร้อง) ในคดีหมายเลขดำที่ ผ.๑๗๕/๒๕๖๒ ไปทันที

ผู้คัดค้านทั้งสองอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ พิพากษายืน

- 7 ก.ย. 2564

(๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๔ -

ผู้คัดค้านทั้งสองฎีกา

ศาลฎีกาตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของ

ผู้คัดค้านทั้งสองว่า การที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒
กักตัวผู้ร้องซึ่งเป็นคนต่างด้าวในสถานที่คุมขังของสถานีตำรวจหลังจากพนักงานสอบสวนยื่นคำ
ร้องผิดฟ้องและฝากขังและศาลอนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราวในระหว่างสอบสวน เป็นการคุมขัง
ผู้ร้องโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ผู้คัดค้านทั้งสองฎีกาว่า พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง
พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๔ ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะกักตัวคนต่างด้าวไว้เองก็ได้
เมื่อผู้ร้องได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรและการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร
ได้สิ้นสุดลงแล้ว ถือว่าผู้ร้องอยู่ในราชอาณาจักรโดยผิดกฎหมาย เป็นการอาศัยอยู่
โดยไม่มีกฎหมายรองรับ พนักงานเจ้าหน้าที่จึงมีอำนาจตามบทบัญญัติดังกล่าว
แม้ศาลจะอนุญาตให้ปล่อยตัวผู้ร้องชั่วคราวในระหว่างการสอบสวนก็เป็นการใช้อำนาจ
ของศาลในทางคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ไม่กระทบ
ถึงอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ แต่อย่างใด
พนักงานเจ้าหน้าที่ย่อมมีอำนาจในการกักตัวผู้ร้องเพื่อส่งตัวกลับออกนอกราชอาณาจักรได้

๗
- 7 ก.ย. 2564

(๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๕ -

และผู้คัดค้านทั้งสองต้องปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติกรณีคนต่างด้าวตกเป็นผู้เสียหายหรือผู้ต้องหา
ในคดีอาญาตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ ๐๐๒๙.๑๖๑/๖๓๓ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์
๒๕๖๒ ข้อ ๒.๓.๓ กรณีคนต่างด้าวได้รับการปล่อยชั่วคราวในชั้นสอบสวนหรือพ้นจากการ
ควบคุมของเจ้าพนักงานหรือศาลให้นำตัวคนต่างด้าวส่ง สตม. ทันที่ เนื่องจากคนต่างด้าว
ไม่มีสิทธิอยู่ในราชอาณาจักร แล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองควบคุมตัวคนต่างด้าว
หรือแจ้งคำสั่งส่งตัวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติ
คนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้วแต่กรณี ตามบันทึกข้อความเอกสารหมายเลข ค.๓ ผู้คัดค้านทั้งสอง
จึงมีอำนาจกักตัวผู้ร้อง ซึ่งเป็นการใช้อำนาจกักตัวคนต่างด้าวของฝ่ายบริหาร ไม่เป็นการ
ขัดแย้งกับอำนาจศาลนั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๔
บัญญัติว่า “คนต่างด้าวผู้ใดเข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือการอนุญาต
นั้นสิ้นสุดหรือถูกเพิกถอนแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งตัวคนต่างด้าวผู้นั้นกลับออกไปนอก
ราชอาณาจักรก็ได้

ถ้ามีกรณีต้องสอบสวนเพื่อส่งตัวกลับตามวรรคหนึ่ง ให้ตามมาตรา ๑๙

และมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

- 7 ก.ย. ๒๕๖๔

(๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๖ -

ในกรณีที่มีคำสั่งให้ส่งตัวคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรแล้ว

ในระหว่างรอการส่งกลับ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจอนุญาตให้ไปพักอาศัยอยู่ ณ ที่ใด

โดยคนต่างด้าวผู้นั้นต้องมาพบพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด โดยต้อง

มีประกัน หรือมีทั้งประกันและหลักประกันก็ได้ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะกักตัวคนต่างด้าวผู้นั้น

ไว้ ณ สถานที่ใดเป็นเวลานานเท่าใดตามความจำเป็นก็ได้ ค่าใช้จ่ายในการกักตัวนี้ให้คนต่างด้าว

ผู้นั้นเป็นผู้เสีย

บทบัญญัติในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักร

ก่อนวันที่พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พุทธศักราช ๒๔๘๐ ใช้บังคับ”

กรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งตัวคนต่างด้าวกลับออกไปนอก

ราชอาณาจักร ตามบัญญัติมาตรา ๕๔ วรรคหนึ่งนั้น หมายถึง คดีหรือข้อเท็จจริงยุติ

แล้วว่า คนต่างด้าวผู้นั้นเข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาต

หรือการอนุญาตนั้นสิ้นสุดลงหรือถูกเพิกถอนแล้ว ส่วนกรณีของผู้ร้องถูกจับและ

ควบคุมตัวในความผิดฐานเข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตและเป็นคนต่างด้าว

ทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาตเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๒ เวลา ๒๑.๓๖ นาฬิกา

พ
- 7 ก.ย. 2564

(๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๗ -

ชั้นสอบสวนผู้ร้องให้การปฏิเสธและการสอบสวนยังไม่เสร็จสิ้น เมื่อควบคุมตัวผู้ร้องจะครบ
สี่สิบแปดชั่วโมงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒ พนักงานสอบสวนนำตัวผู้ร้องมาคัดฟ้องและ
ฝากขังต่อศาลชั้นต้นตามคำร้องคัดฟ้องและฝากขังครั้งที่ ๑ คดีหมายเลขดำที่ ผ.๑๗๕/๒๕๖๒
ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง
พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๗ และพระราชบัญญัติให้นำวิธีพิจารณาในศาลแขวงมาใช้บังคับ
ในศาลจังหวัด พ.ศ. ๒๕๒๐ มาตรา ๓ กรณีของผู้ร้องจึงถือได้ว่าเป็นกรณีที่ต้องสอบสวน
เพื่อส่งตัวกลับตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง มิใช่กรณีที่มีคำสั่งให้ส่งตัวคนต่างด้าวกลับตาม
มาตรา ๕๔ วรรคสาม จึงต้องนำบทบัญญัติตามมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับ
โดยอนุโลม มาตรา ๒๐ บัญญัติว่า “ในการที่พนักงานเจ้าหน้าที่กักตัวคนต่างด้าวผู้ใดไว้ตาม
มาตรา ๑๙ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกักตัวคนต่างด้าวผู้นั้นได้เท่าที่จำเป็นตามพฤติการณ์
แห่งกรณี แต่ห้ามมิให้กักตัวไว้เกินสี่สิบแปดชั่วโมง นับแต่เวลาที่ผู้ถูกกักตัวมาถึงที่ทำการของ
พนักงานเจ้าหน้าที่ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นจะยืดเวลาเกินสี่สิบแปดชั่วโมงก็ได้ แต่มิให้เกินเจ็ดวัน
และให้พนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกเหตุจำเป็นที่ต้องยืดเวลาไว้ให้ปรากฏด้วย

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นต้องกักตัวคนต่างด้าวผู้ใดไว้เกินกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง

- 7 ก.ย. 2564

(๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๘ -

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีการกักตัวคนต่างด้าวผู้นั้นไว้ต่อไปอีกได้ และศาลอาจสั่งให้มีการกักตัวไว้เท่าที่จำเป็นครั้งละไม่เกินสิบสองวัน แต่ถ้าศาลเห็นสมควรจะสั่งให้ปล่อยตัวไปชั่วคราวโดยเรียกประกัน หรือเรียกทั้งประกันและหลักประกันก็ได้”

จากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว จึงเห็นว่า อำนาจของผู้คัดค้านที่ ๒ ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจกักตัวผู้ร้องซึ่งเป็นคนต่างด้าวตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นคนละกรณีกับอำนาจศาลในการควบคุมตัวผู้ร้องในฐานะผู้ต้องหาซึ่งถูกดำเนินคดีอาญาตามที่ผู้คัดค้านที่ ๑ นำตัวผู้ร้องมาขัดฟ้องและฝากขังในระหว่างสอบสวน ดังนั้น การที่ศาลชั้นต้นอนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราวผู้ร้องในระหว่างสอบสวนในฐานะผู้ต้องหาดังกล่าว ก็เป็นคนละกรณีกับอำนาจในการกักตัวคนต่างด้าวของพนักงานเจ้าหน้าที่ แต่หากมีเหตุจำเป็นต้องกักตัวคนต่างด้าวเกินกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจกักตัวคนต่างด้าวต้องยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีการกักตัวคนต่างด้าวไว้ต่อไปอีกได้ และศาลอาจอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวได้ตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง แม้ตามคำร้องขัดฟ้องและฝากขังของผู้คัดค้านที่ ๑ จะมีคำขอว่า หากศาลอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ขอให้แจ้งผู้คัดค้านที่ ๑ เพื่อรับตัวผู้ร้องไปดำเนินการตาม

๗
- 7 ก.ย. 2564

- ๙ -

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๔ ก็ตาม แต่ตามรายงานกระบวนการพิจารณาในการไต่สวนคำร้องคัดฟ้องและฝากขัง ศาลชั้นต้นก็มีคำสั่งตามคำขอดังกล่าวแต่อย่างใด ทั้งผู้คัดค้านที่ ๑ มิใช่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจกักตัวคนต่างด้าว ที่จะยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีความอำนาจกักตัวคนต่างด้าวต่อไปได้ตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง เมื่อคดีของผู้ร้องยังอยู่ในระหว่างสอบสวนเพื่อส่งตัวกลับ แต่ผู้คัดค้านที่ ๒ ก็ไม่เคยยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นขอให้มีความอำนาจกักตัวผู้ร้องซึ่งเป็นคนต่างด้าวต่อไปอีกได้ตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นต้องกักตัวคนต่างด้าวไว้เกินกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง และการกักตัวคนต่างด้าวตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ ก็ไม่อยู่ในความหมายบทนิยาม “คุมขัง” ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๑๒) กล่าวคือ คุมตัว ควบคุม ขัง กักขัง หรือจำคุก ด้วย โดยพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองกักตัวคนต่างด้าวไว้ ณ สถานที่ใดตามที่เห็นเหมาะสม เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ แต่การที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองไม่มีห้องกักตัวที่เหมาะสมเป็นของตนเอง แล้วนำผู้ร้องไปกักตัวไว้ในห้องคุมตัวหรือควบคุมผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาของสถานีตำรวจภูธรกรมลาไสยชั่วคราวนั้น

๗
- 7 ก.ย. 2564

จึงมิใช่เป็นการกักตัวผู้ร้องไว้ ณ สถานที่เหมาะสม ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง
รวมทั้งการคุมขังผู้ร้องไว้ในห้องควบคุมของสถานีตำรวจดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ ๓๐ เมษายน
๒๕๖๒ จนถึงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เป็นระยะเวลา ๑๔ วัน โดยมีได้ปฏิบัติตาม
พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๐ วรรคสอง จึงเป็นการคุมขังใน
กรณีอื่นใดโดยมิชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๙๐
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๓๗๙/๒๕๕๒ ที่ผู้คัดค้านทั้งสองอ้างมาในฎีกา ข้อเท็จจริงไม่ตรงกับ
คดีนี้ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ โดยมติที่ประชุมใหญ่พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยในผล
ฎีกาของผู้คัดค้านทั้งสองฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน.

นายอุดม วัตตธรรม

นางอุไรลักษณ์ ลีธรรมชโย

นางพัชรภรณ์ อนุตมินาวิน

- 7 н.ы. 2564

စာအုပ်အမည်မှာ ဘုရားကျမ်းတော်များကို စုစည်းထားသော မဂ္ဂဇင်း ဝေါဟာရနှင့် ပတ်သက်၍ ရေးသားခဲ့သည်။

גמול / אלסמח (11)

John

(นางสาวรัชฎา พุดไทย) วันที่ ๒๖/๑๒/๖๕

၁.၀.၈ ဗိုလ်မှူးအောင်စိုး

Դժո զին, զթողարած